

KOMUNIKAT PRASOWY nr 134/24

Luksemburg, 10 września 2024 r.

Wyrok Trybunału w sprawach połączonych C-29/22 P | KS i KD/Rada i in. i C-44/22 P | Komisja/KS i in.

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB): Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił zakres właściwości sądów Unii

Trybunał Sprawiedliwości jest w tej dziedzinie właściwy do dokonywania oceny zgodności z prawem działań lub zaniechań, które nie są bezpośrednio związane z wyborami politycznymi lub strategicznymi objętymi zakresem tej polityki, lub do dokonywania ich wykładni

KS i KD, będące członkami bliskiej rodziny osób zaginionych lub zabitych w Kosowie w 1999 r., wniosły skargę do Sądu Unii Europejskiej. Sprawa dotyczy misji cywilnej UE w Kosowie (Eulex), która została tam rozmieszczona w ramach WPZiB. Sąd odrzucił tę skargę ze względu na oczywisty brak swojej właściwości do jej rozpoznania. W postępowaniu odwoławczym Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że sądy Unii są niewątpliwie właściwe do dokonywania oceny zgodności z prawem działań lub zaniechań objętych zakresem WPZiB, które nie są bezpośrednio związane z wyborami politycznymi lub strategicznymi, lub do dokonywania ich wykładni. Dotyczy to w szczególności decyzji podjętych przez Eulex Kosowo co do wyboru personelu bądź co do ustanowienia środków kontroli lub środków odwoławczych.

W 2008 r. Unia Europejska ustanowiła misję cywilną w zakresie praworządności o nazwie Eulex Kosowo odpowiedzialną m.in. za prowadzenie dochodzeń w sprawie zbrodni i przestępstw oraz w sprawie osób zaginionych lub zabitych w Kosowie w 1999 r. podczas konfliktu, który miał miejsce w tym kraju. W 2009 r. Unia utworzyła panel weryfikujący przestrzeganie praw człowieka, którego zadaniem było badanie skarg złożonych w związku z naruszeniami praw człowieka popełnionymi przez Eulex Kosowo w ramach wypełniania jego mandatu.

W następstwie skarg złożonych przez KS i KD panel weryfikujący stwierdził w listopadzie 2015 r. i w październiku 2016 r. naruszenie szeregu praw podstawowych. W marcu 2017 r. panel ten zakończył badanie odnośnych spraw, stwierdzając jedynie częściową realizację przez szefa misji Eulex Kosowo skierowanych do niego przez tenże panel zaleceń. KS wniosła skargę o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej skierowaną przeciwko Radzie Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej i Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, w szczególności w związku z naruszeniem szeregu postanowień Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC). W grudniu 2017 r. Sąd uznał się za oczywiście niewłaściwy do rozpoznania tej skargi¹.

Następnie KS i KD wszczęły przed Sądem kolejne postępowanie przeciwko Radzie, Komisji i Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych. Domagają się one zadośćuczynienia za krzywdę, jaką miały one ponieść z powodu różnych działań i zaniechań związanych w szczególności z dochodzeniami prowadzonymi podczas misji Eulex Kosowo. Ponadto w czerwcu 2021 r. KS i KD złożyły wniosek o przeprowadzenie środków dowodowych mający na celu przedstawienie pełnej wersji planu operacji misji Eulex Kosowo. W listopadzie 2021 r. Sąd odrzucił z tego samego powodu tę skargę².

Orzekając w przedmiocie odwołania, Trybunał uchylił dzisiaj częściowo to ostatnie postanowienie Sądu i w pozostałym zakresie przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania.

Trybunał przypomniał, że objęcie WPZiB ramami konstytucyjnymi Unii oznacza, że podstawowe zasady porządku prawnego Unii mają również do tej polityki zastosowanie. Wśród nich znajduje się poszanowanie państwa prawnego i praw podstawowych, które to wartości wymagają, aby organy Unii podlegały kontroli sądowej.

Prawdą jest, że ani postanowienia traktatów i Karty praw podstawowych Unii Europejskiej ustanawiające prawo do skutecznego środka prawnego, ani powołanie się na naruszenia praw podstawowych nie uzasadniają same w sobie uznania swojej właściwości przez sądy Unii. Ponadto ograniczenie właściwości Trybunału w dziedzinie WPZiB przewidziane w traktatach **nie jest niezgodne z prawem do skutecznego środka odwoławczego zagwarantowanym w EKPC**, ponieważ Europejski Trybunał Praw Człowieka dopuścił już konstytucyjne ograniczenia kompetencji sądów państwa w odniesieniu do aktów, których nie można oddzielić od prowadzenia przez to państwo stosunków międzynarodowych.

Interpretując traktaty w szczególności w świetle prawa do skutecznego środka prawnego i zasad państwa prawnego, **Trybunał stwierdził jednak, że jest właściwy do dokonywania oceny zgodności z prawem działań lub zaniechań objętych zakresem WPZiB, które nie są bezpośrednio związane z wyborami politycznymi lub strategicznymi lub do dokonywania ich wykładni.**

W niniejszej sprawie zdolność misji Eulex Kosowo do zatrudniania personelu stanowi akt z zakresu bieżącego zarządzania, wpisujący się w ramy wykonywania mandatu misji. Zatem **decyzje podjęte przez Eulex Kosowo co do wyboru personelu zatrudnionego przez tę misję nie są bezpośrednio związane z wyborami politycznymi lub strategicznymi dokonywanymi przez wspomnianą misję w ramach WPZiB.**

Trybunał doszedł do tego samego wniosku w odniesieniu do braku przepisów przewidujących **pomoc prawną w postępowaniach prowadzonych przed panelem weryfikującym**. Podobnie, co się tyczy braku **uprawnień wykonawczych** przyznanych panelowi weryfikującemu lub **środków odwoławczych** w odniesieniu do naruszeń stwierdzonych przez ten panel, Trybunał uznał, że decyzja o poddaniu bądź nie poddaniu działań i zaniechań tej misji mechanizmowi kontroli jest związana wyłącznie z aspektem jej zarządzania administracyjnego.

Następnie Trybunał wskazał, nadal w tym samym duchu, że zarówno **brak środków naprawczych** umożliwiających usunięcie stwierdzonych przez panel weryfikujący naruszeń praw podstawowych, jak i **niezbadanie w sposób prawidłowy pod względem prawnym** sprawy KD dotyczy nieprzyjęcia indywidualnych środków i nie wiąże się bezpośrednio z wyborami politycznymi lub strategicznymi dokonywanymi w ramach WPZiB.

Natomiast **środki udostępnione Eulex Kosowo** i decyzja o **wygaszeniu mandatu wykonawczego** tej misji są bezpośrednio związane z takimi wyborami politycznymi lub strategicznymi, w związku z czym Sąd nie popełnił błędu, stwierdzając brak swojej właściwości do rozpoznania tej części skargi wniesionej przez KS i KD.

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyla orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu. W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Postanowienie z dnia 14 grudnia 2017 r., KS/Rada i in. ([T-840/16](#)).

² Postanowienie z dnia 10 listopada 2021 r., KS i KD/Rada i in. ([T-771/20](#)).